

**EIERSKAPSKONTROLL
AV
SALTEN FORVALTNING IKS**

September 2007

Forord

Kontrollutvalgene i kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold har bestilt eierskapskontroll av Salten Forvaltning IKS.

Salten kommunerevisjon IKS har på vegne av alle kontrollutvalgene gjennomført denne eierskapskontrollen. Vi har på bakgrunn av disse bestillingene valgt å utarbeide en felles rapport om eierskapskontrollen.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra vår undersøkelse.

Bodø, den 20.09.07.

Arne Willy Hillestad
Oppdragsansvarlig

Solrun Kletteng Skagen
Forvaltningsrevisor

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	4
2. FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER OG AVGRENSNINGER ...	5
2.1 Formål	5
2.2 Problemstillinger	5
2.3 Avgrensninger	5
3. METODE OG GJENNOMFØRING	6
4. REVISJONSKRITERIER	6
5. FAKTA.....	6
6. KONKLUSJONER	21

1. INNLEDNING

I kommuneloven § 77 nr. 5 fremgår det at: ”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m.”

I forskrift om kontrollutvalg § 13, 2.ledd fremgår det at: ”Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden (..) utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret (..) selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.”

Krav til selskapskontrollens innhold omhandles i forskrift om kontrollutvalg § 14: ”Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens (...) eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap.3.

Alle kommunestyrene i Salten, dvs. kommunestyret i Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold, har vedtatt plan for selskapskontroll. Alle kontrollutvalgene har videre bestilt eierskapskontroll av selskapet Salten Forvaltning IKS. Bestillingen lyder altså på eierskapskontroll og ikke på forvaltningsrevisjon.

Foreløpig er det få holdepunkter for hvordan den obligatoriske eierskapskontrollen skal gjøres. Lovverket gir ingen detaljert anvisning, og det finnes foreløpig heller ingen standarder eller normer for hvordan eierskapskontroll av kommunale selskaper skal gjennomføres, eller hvordan den skal rapporteres. Norges kommunerevisorforbund (NKRF) har tidligere utarbeidet en veileder på området, men den gir på langt nær svar på alle spørsmål.

Eierskapskontroll berører tre instanser eller aktører:

- Kommunen
- Den som utøver kommunens eierinteresse
- Selskapet

Deres ulike ansvar kan beskrives som i tabellen under:

	Instans	Oppgave / Ansvar
1	Kommunen	Skal ha kontroll med sine eierinteresser
2	Den som utøver kommunens eierinteresse	Skal utøve kommunens eierinteresser i selskapet i samsvar med selskapslovgivningen og kommunestyrets vedtak og forutsetninger
3	Selskapet	Skal oppnå virksomhetens mål på en målrettet og kostnadseffektiv måte. Skal sørge for pålitelig regnskapsrapportering. Skal etterleve lover og regler og følge selskapets vedtekter

2. FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER OG AVGRENSNINGER

2.1 Formål

Eierskapskontroll bør gi svar på følgende to prinsipielle spørsmål:

- Fører kommunen kontroll med sine interesser?
- Gjør den som utøver kommunens eierinteresse i selskapet dette i samsvar med selskapslovgivningen og kommunestyrets vedtak og forutsetninger?

2.2 Problemstillinger

1. Foregår virksomheten i henhold til gjeldende lover og regler og innenfor de rammer som selskapsavtalen/vedtektene gir?
2. Foregår virksomheten innenfor rammene av kommunestyrets vedtak og forutsetninger?
3. Har virksomheten en effektiv og økonomisk forsvarlig drift?
4. Har selskapet fulgt opp prinsipielle merknader og forhold, herunder nummererte brev med påpekninger fra selskapets valgte revisor?
5. Mottar kommunestyret tilstrekkelig og dekkende informasjon om selskapet?

2.3 Avgrensninger

Dersom en ytelse blir levert i egenregi faller dette utenom regelverket om offentlige anskaffelser. For at unntaket for egenregi skal gjelde mellom to selvstendige juridiske personer/selskap som inngår kontrakt, er det to vilkår som må være oppfylte.

Kontrollkriteriet – Oppdragsgiveren må utøve en kontroll over leverandør som over egen virksomhet.

Omsetningskriteriet - Den vesentlige delen av aktiviteten til leverandøren må være knyttet til den kontrollerende oppdragsgiveren.

Dersom kriteriene ikke oppfylles, vil heller ikke kravet til unntaket om egenregi være oppfylt. Vi har ikke tatt stilling til om kjøp og salg av tjenester mellom Salten Forvaltning IKS og Iris Produksjon AS faller innenfor eller utenfor unntaket om egenregi. Forholdet krever en utfyllende gjennomgang og dette ligger utenfor vårt mandat i denne sammenheng, men er et forhold som kommunene, representantskapet og styrene må være oppmerksomme på. Det vises i denne sammenheng til rettleder til reglene om offentlige anskaffelser utgitt av Forsynings- og administrasjonsdepartementet november 2006.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør uttaler følgende om dette forholdet:

”Vi har tidligere tatt til etterretning at det er kontrollkriteriet og omsetningskriteriet som må være oppfylt for at unntaket for egenregi skal gjelde mellom to selvstendige selskaper som inngår kontrakt. I forholdet til Iris Gjenvinning AS er dette oppfylt. Selskapet har kun 5% av sine inntekter fra andre enn morselskap. Iris Produksjon har derimot kun 37% av sine inntekter fra morselskap. Gjeldende rett innenfor dette området er under utvikling, og med både vurdering av egenregitildeling eller enerettstildeling tør jeg å påstå at det totale bildet er

noe uavklart. Avtalen som er opprettet mellom mor og datter ved oppstart av selskapet har varighet til 1. januar 2012. En avklaring rundt egenregi og enerettstildeling vil få en avklaring før dagens avtale går ut.”

3. METODE OG GJENNOMFØRING

Vi har i denne undersøkelsen foretatt en gjennomgang av vedtak i kommunestyre, representantskap, generalforsamlinger og styrer. Vi har også hatt samtaler med ledelsen i Salten Forvaltning IKS og med et utvalg av representantskapets medlemmer. Alle 9 eierkommunene er representerte i disse samtalen.

Alle kommunene har gitt oss de relevante dokumenter som vi har hatt behov for. Ledelsen i Salten Forvaltning IKS har velvillig bidratt med nødvendige dokumenter og øvrig informasjon om selskapet.

Rapporten er sendt på høring til administrerende direktør, styrets leder og til representantskapsmedlemmene. De tilbakemeldinger som er kommet inn, er tatt hensyn til i endelig rapport.

4. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriteriene er en samlebetegnelse på de krav og forventninger som kan stilles til den funksjon, aktivitet eller prosedyre. Kriteriene holdt sammen med faktagrunnlaget danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes. Aktuelle kilder for utredning av revisjonskriterier er lover, forskrifter, retningslinjer, vedtak, avtaler og anerkjent teori. I denne eierskapskontrollen har vi lagt til grunn:

Kommuneloven
Lov om interkommunale selskaper
Aksjeloven
Selskapsavtale
Vedtekter
Kommunestyrevedtak

5. FAKTA

5.1 Foregår virksomheten i henhold til gjeldende lover og regler og innenfor de rammer som selskapsavtalen/vedtektene gir?

5.1.1 Kriterier

Virksomheten i konsernet Salten Forvaltning IKS er regulert av selskapslovgivningen med lov om interkommunale selskaper, aksjelov, selskapsavtale og vedtekter. Lovgivning og selskapsavtale legger føringer på hvilket selskapsorgan som skal behandle ulike sakene. Representantskapet er selskapets øverste organ og skal blant annet behandle selskapets

årsregnskap, budsjett, økonomiplan og langtidsplan. Representantskapet skal videre velge leder, nestleder, styremedlem, valgkomite, klagenemd og revisor. Videre skal representantskapet fastsette godtgjørelse til representantskap og styre og til revisor. Representantskapet skal fastsette fullmakter til styret. Dette fremgår av selskapsavtalens § 5 nr. 5.

Salten Forvaltning IKS og de heleide datterselskap er videre underlagt reglene for offentlig anskaffelser¹ og for offentlighetsloven. Innsamling og sluttbehandling av husholdningsavfall er videre underlagt kravet til selvkostberegning – det vil innen renovasjon tilsi at husholdningene skal, innenfor et 3-5 års perspektiv, betale 100% av kostnadene ved innsamling og behandling av husholdningsavfall.

5.1.2 Fakta

5.1.2.1 Forholdet til selskapslovgivning - saksbehandling

Salten Forvaltning IKS

Protokoll for saker behandlet i representantskap og styret i årene 2005 og 2006 er gjennomgått.

Representantskapet

Følgende saker er i henhold til selskapsavtalen behandlet både i 2005 og i 2006:

- Skriftlig årsmelding fra styret (sak 06/01 og 03/05)
- Revidert årsregnskap fra styret fra forrige kalenderår (sak 06/01 og 03/05)
- Valg av leder og nestleder i representantskapet annet hvert år (sak 06/05, 08/05 og 06/06)
- Valg av sine styremedlemmer med varamedlemmer etter forslag fra valgkomite (sak 06/03 og 06/05)
- Valg av valgkomite og dets leder og nestleder (sak 06/08 og 09/05)
- Valg av 3 representantskapsmedlemmer som selskapets klagenemd for 2 år (sak 06/07)
- Valg av styrets leder og nesteleder for 2 år ad gangen (sak 06/04 og 07/05)
- Valg av revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse (sak 06/09 og 10/05)
- Fastsetting av godtgjørelse til representantskap og styre, samt eventuell særskilt godtgjørelse til leder og nestleder i representantskap og styre (sak 06/02 og 04/05)
- Vedta selskapets budsjett for kommende budsjettår, herunder forslag fra styret til gebyrregulativ (sak 06/14 og 14/05)
- Langtidsplaner, herunder økonomiplan (sak 01/05, 13/05 og 06/13)

Når det gjelder fullmakter til styret så vedtok styret i sak 31/04 retningslinjer for styrets arbeid/styreinstruks. Disse retningslinjene/styreinstruksen ble muntlig orientert om i representantskapsmøte den 03.03.05 og vedtatt tatt til underretning. Videre har representantskapet i sak 07/09 vedtatt overordnede prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Salten Forvaltning IKS.

¹ Se rapportens avsnitt 2.3.

Salten Forvaltning ved administrerende direktør uttaler at man i ettertid kan være enig i at styreinstruks kunne vært behandlet som ordinær sak i representantskapet. Dette er derimot ikke noe krav, og er heller tatt opp av representantskapet i orienteringen som ble gitt.

Styret

Styret har behandlet strategi, årsoppgjør og årsrapporter, valg av revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse, godtgjørelse til styre og representantskap, valg – disse sakene er videresendt til endelig behandling i representantskapet.

Til hvert styremøte er det lagt frem økonomirapporter til behandling. Styret har også fungert som generalforsamling for Iris Gjenvinning AS og for Retura Iris AS (Iris Produksjon hadde oppstart pr 01.01.06). Andre saker som har vært til behandling er blant annet: status hms-arbeid/internkontroll, evaluering av daglig leder og av styret, rentebetingelser, henvendelse om deltakelse i selskaper, kjøp av aksjer, forstudie renseanlegg, selvkostberegning, handlingsplan mot lukt, avfallsplan, stiftelse av eget selskap for avfallsbehandling, omorganisering av kommersiell virksomhet.

I tillegg har styret fått seg forelagt en rekke orienteringssaker, blant annet om: sjøundersøkelser, anbud/innkjøpsprosesser, avtaler mellom Salten Forvaltning IKS og Iris Gjenvinning AS/Iris Produksjon AS m.m.

Iris Gjenvinning AS

Protokoll for saker behandlet i generalforsamling og styre i årene 2005 og 2006 er gjennomgått.

Generalforsamling (dvs. styret i Salten Forvaltning IKS)

Følgende saker er behandlet både i 2005 og i 2006:

- Godkjenning av årsregnskap og årsberetning (sak 1/05 den 28.04.05 og 1/06 den 12.06.06)
- Godkjenning av revisors honorar (sak 2 den 28.04.05 og 2 den 12.06.06)
- Godkjenning av styrets godtgjørelse (sak 3 den 28.04.05 og 3 den 12.06.06)
- Valg av styre og styrets leder (sak 4 den 28.04.05 og 4 den 12.06.06)
- Valg av styreleder (sak 1 den 27.10.05)

Styret

Styret har behandlet årsoppgjør og årsmelding, revisors godtgjørelse, styrets godtgjørelse – disse sakene er sendt videre til generalforsamlingen til behandling.

For øvrig har styret behandlet økonomirapporter til hvert styremøte, status HMS-arbeidet, driftsrapportering, styreinstruks og retningslinjer for daglig leder, evalueringer av styrets arbeid og av daglig leder, strategier for as, etiske regler, erstatningssak m.m.

Retura Iris AS

Protokoll for saker behandlet i generalforsamling og styre i årene 2005 og 2006 er gjennomgått.

Generalforsamling (dvs. styret i Salten Forvaltning IKS)

Følgende saker er behandlet både i 2005 og i 2006:

- Godkjenning av årsregnskap og årsberetning (sak 1/05 den 28.04.05 og 1/06 den 12.06.06)
- Godkjenning av revisors honorar (sak 2 den 28.04.05 og 2 den 12.06.06)
- Godkjenning av styrets godtgjørelse (sak 3 den 28.04.05 og 3 den 12.06.06)
- Valg av styre og styrets leder (sak 4 den 28.04.05 og 4 den 12.06.06)

Styret

Styret har behandlet årsoppgjør og årsmelding, revisors godtgjørelse, styrets godtgjørelse – disse sakene er sendt videre til generalforsamlingen til behandling.

For øvrig har styret behandlet økonomirapporter, status HMS-arbeid, kjøp av aksjer, styreinstruks og retningslinjer for daglig leder, strategier, utvikling av retura/tegning av ny franchiseavtale og gått inn med aksjekapital i selskap, nye etiske regler, kjøp av containere fra Salten Forvaltning IKS m.m.

Iris Produksjon AS

Generalforsamling (dvs. styret i Salten Forvaltning IKS)

Selskapet startet opp pr 01.01.06 og har ikke hatt annen generalforsamling enn den pr 27.10.2004 hvor det ble vedtatt valg av styreleder.

Styret behandlet i 2005 kun budsjett for 2006. Styret har i 2006 behandlet økonomirapportering og driftsrapportering, nye etiske regler, ny kontrakt for behandling av matavfall, økning av investeringsbudsjettet, utvidelse av aksjekapital m.m.

5.1.2.2 Forholdet til lov om offentlige anskaffelser²

Ledelsen i Salten Forvaltning IKS opplyser at alle anskaffelser over kr 500.000,- utlyses i den nasjonale databasen Doffin og det føres protokoll. For alle anskaffelser mellom 100.000,- og 500.000,- innhentes det minst tre tilbud i markedet. Det føres også protokoll for disse anskaffelsene. Selskapene bruker innkjøpssystemet Å jour, et innkjøpssystem som Salten Forvaltning IKS har kjøpt inn til alle kommunene i Salten.

Vi har fått oss forelagt protokoll for de to sist gjennomførte anskaffelsene i konsernet, begge var under kunngjøringsgrensen på kr 500.000,-. I tillegg registreres det at det våren 2007 gjennomføres nasjonal kunngjøring i Doffin-databasen vedrørende kjøp av renovasjonsbil.

5.1.2.3 Forholdet til offentlighetsloven

Administrerende direktør opplyser at det føres ordinær postliste for konsernet. Denne er tilgjengelig for offentligheten. Det opplyses at kontrakter og avtaler som gjøres i den konkurranseutsatte delen av konsernet holdes utenom postlista.

² Se også vår avgrensning i rapportens avsnitt 2.3.

5.1.2.4 Forholdet til arbeidsmiljøloven

Salten Forvaltning IKS er tilknyttet bedriftshelsetjenesten HEMIS som årlig utarbeider handlingsplaner for hele konsernet. Sykefraværet var følgende i Salten Forvaltning IKS og i de heleide datterselskap:

Totalt sykefravær	Salten Forvaltning IKS	Iris Gjenvinning AS	Retura AS	Iris Produksjon AS
2006	2,0%	7,8%	1,6%	3,2%
2005	1,94%	18,4%	2,6%	(oppstart 1.1.06)

Det opplyses at langtidssykefraværet er redusert fra 2005 til 2006. Langtidssykemeldte følges opp med individuelle oppfølgingsplaner. I 2006 ble det for første gang gjennomført systematiske medarbeidersamtaler. Det føres register over skader og uhell, både personskader og skade på utstyr/anlegg. Det gås årlige vernerunder på anlegg, maskiner og biler og det utarbeides handlingsplaner for oppretting. Konsernet har et avvikssystem hvor avvik innen renovasjon husholdning, renovasjon bedrifter og øvrige driftsavvik registreres på standard avviksskjema/skiftrapper.

5.1.2.5 Forholdet til forurensningslovens krav om selvkost for husholdningsavfall

Ledelsen opplyser at SFT's veileder for beregning av gebyr for renovasjon er lagt til grunn ved utarbeidelse av selvkostkalkylen. Selvkostkalkylen fremgår av selskapets årsmelding for årene 2005 og 2006. Slik selvkostkalkyle ble første gang utarbeidet for året 2005.

Vi har ikke gått inn i detaljene i selvkostkalkylen, dette ligger utenfor vårt mandat som er eierskapskontroll, og ikke forvaltningsrevisjon. Det vi dog registrerer, og som bekreftes av selskapets ledelse, er at det er avskrivninger etter regnskapsloven og ikke etter forskrift om årsregnskap for kommunene som er lagt til grunn i selvkostkalkylen. Videre er det lagt til grunn faktisk betalt rente på lån og ikke en kalkulatorisk rente på restverdien av de eiendeler som inngår på selvkostområdet. I selvkostkalkylen fremstår alle utgiftene Salten Forvaltning IKS har hatt for å ivareta husholdningsrenovasjonen, herunder også det morselskapet har betalt sine datterselskap for innsamling, transport (Iris Gjenvinning AS) og behandling av avfallet (Iris Produksjon AS). Iris Gjenvinning AS har et vedtektsfestet formål om å være et non-profit selskap. Iris Produksjon AS driver imidlertid med aktiviteter som både er underlagt krav om selvkost / non-profit og med aktiviteter som er konkurranseutsatt³. Iris Produksjon AS får sine oppdrag fra blant annet Salten Forvaltning IKS, men også fra andre returselskaper, andre avfallsselskaper og andre gjenvinningsbedrifter. I sitt første driftsår i 2006 viser Iris Produksjon AS et positivt resultat på 3,6 mill. kr.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret uttaler til rapporten at de vil gå over til å bruke kalkulatorisk rente i forbindelse med selvkostberegningen.

³ Se rapportens avsnitt 2.3.

5.1.3 Vurderinger

Vår vurdering er at virksomheten i all hovedsak foregår i henhold til gjeldende lover og regler og innenfor de rammer som selskapsavtalen/vedtektene gir.

De saker som representantskapet skal behandle i henhold til selskapsavtalens § 5 nr. 5 blir også behandlet i tråd med dette. Det viser vår gjennomgang av protokoller fra 2005 og 2006. Når det gjelder fullmakter til styret, så ble dette kun gitt som en orienteringssak og ikke som sak til behandling. Vi antar representantskapet mener styrets egen vedtatte styreinstruks var dekkende. Generalforsamlingen i henholdsvis Iris Gjenvinning AS og i Retura AS har behandlet de saker som er pålagt i henhold til selskapenes vedtekter.

Basert på de opplysninger og dokumenter vi har fått fra selskapets ledelse, synes regelverket for offentlige anskaffelser å være fulgt.

Offentlighetsloven gjelder for forvaltningsorganer. Dette er organer for kommunen. Vi antar Salten Forvaltning IKS vil falle i denne kategorien som heleid interkommunalt selskap. De dokumenter som er relatert til den konkurranseutsatte delen av virksomheten kan unntas offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 6 nr. 2 da de omhandler selskapets interne økonomiforvaltning.

Arbeidsmiljøet synes også godt ivaretatt. Selskapet har sørget for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeide i selskapet.

Selskapet bør imidlertid gjennomgå sine rutiner og prinsipper for beregning av selvkost. Dette for å sikre at husholdningsrenovasjon, som er et eget selvkostområde, blir forvaltet i overensstemmelse med regelverket. Av de opplysningene vi har fått ser det ut som at både avskrivningene og renteberegningen ikke fullt ut gjennomføres i tråd med retningslinjer på området. Det er herunder også viktig å få synliggjort hvor mye av Iris Produksjon AS sin virksomhet som er relatert til selvkostområdet, og hvor mye som er relatert til de konkurranseutsatte områdene. Dette for å unngå tvil om kryss-subsidiering mellom monopoldelen og den konkurranseutsatte delen, og at selvkostområdet går i "null" over tid.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret uttaler til rapporten at de følger rapportens kommentar til at Iris Produksjon AS sin virksomhet knyttet til selvkostområdet må synliggjøres. Her vil de også tillegge at Iris Produksjon i den vurdering må ta hensyn til de rettsavgjørelser som er knyttet til prinsippet om marginalprisning. Det vil si muligheten for å prise lavere for andre tjenester dersom de gir positivt bidrag til selskapets drift.

5.2 Foregår virksomheten innenfor rammene av kommunestyrets vedtak og forutsetninger?

5.2.1 Kriterier

Vi har fra eierkommunene bedt om kommunestyrevedtak som sier noe om rammer og forutsetninger. De vedtak vi finner vedrører i all hovedsak endring av selskapsavtalen. Kommunestyrenes vedtatte selskapsavtale vil dermed være førende for hva som er rammene for hva virksomheten kan gjøre.

Formålsparagrafen i Salten Forvaltning IKS er noe endret fra oppstart i 1993 og frem til i dag. Formålet ved oppstart i 1993 var å drive miljøvennlig avfallsbehandling. Dagens formål er å være et forum for interkommunalt samarbeide og å være miljøbedriften IRIS.

Rammene av kommunestyrenes vedtak og forutsetninger finner vi i det vedtaksfestede formålet med selskapet:

Innenfor det tjenesteområde og omfang som eierkommunene bestemmer gjennom selskapets representantskap, skal Salten Forvaltning IKS:

- *ei selskaper – eller deler av slike, eiendommer og utvalgte driftsmidler*
- *forestå planlegging av tjenester*
- *bestille tjenester og varer*
- *administrere utøvelsen av tjenester, herunder gi forskrifter og fatte enkeltvedtak*
- *forestå rådgivning*
- *forestå forvaltning og utøve kontroll, hvor dette ikke er i strid med særlovgivning*

Salten Forvaltning IKS skal herunder være et selskap med høy kompetanse innen behandling av avfall og skal til enhver tid være pådriver og utvikler av gode løsninger innen avfallsbehandling ved å:

- *Drive miljøvennlig avfallsbehandling i Salten og arbeide for avfallsminimering*
- *Stå for innsamling og transport av de avfallstyper som egner seg for interkommunalt samarbeid etter nærmere avtale med kommunene. Det er forutsatt allmenn tvungen renovasjon i alle deltagerkommunene.*
- *Stå for gjenvinning og produksjon av resirkulerbare avfallsprodukter, og distribusjon og salg av slike produkter.*

Selskapet kan på forretningsmessig grunnlag selge tjenester til andre enn eierkommunene.

5.2.2 Fakta

I 2001 (i tidsrommet 05.06.01 – 03.12.01) vedtok alle eierkommunene å omorganisere selskapet fra å være et *interkommunalt samarbeid etter kommunelovens 27* til et *interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskap*. I saksfremleggene til alle kommunestyrene i Salten i forbindelse med omorganiseringen sto det følgende:

”Den naturlige løsningen vil være å etablere et datterselskap (AS) som ivaretar konkurranseutsatt innsamling av næringsavfall, i tillegg til andre driftsoppgaver som anses nødvendig og fordelaktig å utføre i datterselskapet. Dette selskapet vil følgelig bli skattepliktig. De større verdiene i IRIS, som eierkommunene ønsker å ha full kontroll over, bør fortsatt ligge i morselskapet (IKS). Morselskapet vil også motta inntektene fra monopoldelen, dvs. husholdningsgebyrene”. ”Et annet argument for omorganisering vil være dersom IRIS skal kunne påta seg ytterligere forvaltnings-/kontrolloppgaver ved delegasjon fra kommunene, ut over den forvaltning og kontroll som selskapet utfører i dag. Da bør egendriften av tjenestene skilles fra forvaltningen.”

I november 2001 ble aksjeselskapet Retura Iris AS stiftet. Selskapet ble stiftet for å drive avfallshåndtering samt hva som hermed står i forbindelse. Selskapet kan også drive med annen virksomhet som har sammenheng med dette, herunder deltakelse i andre selskaper.

I november 2001 ble aksjeselskapet Iris Gjenvinning AS stiftet. Iris Gjenvinning AS ble stiftet for å drive avfallshåndtering, herunder ivareta for Salten Forvaltning IKS utøvelsen av eierkommunenes plikt i henhold til forurensningsloven om å innsamle og behandle avfall. Iris Gjenvinning AS er et non-profit selskap.

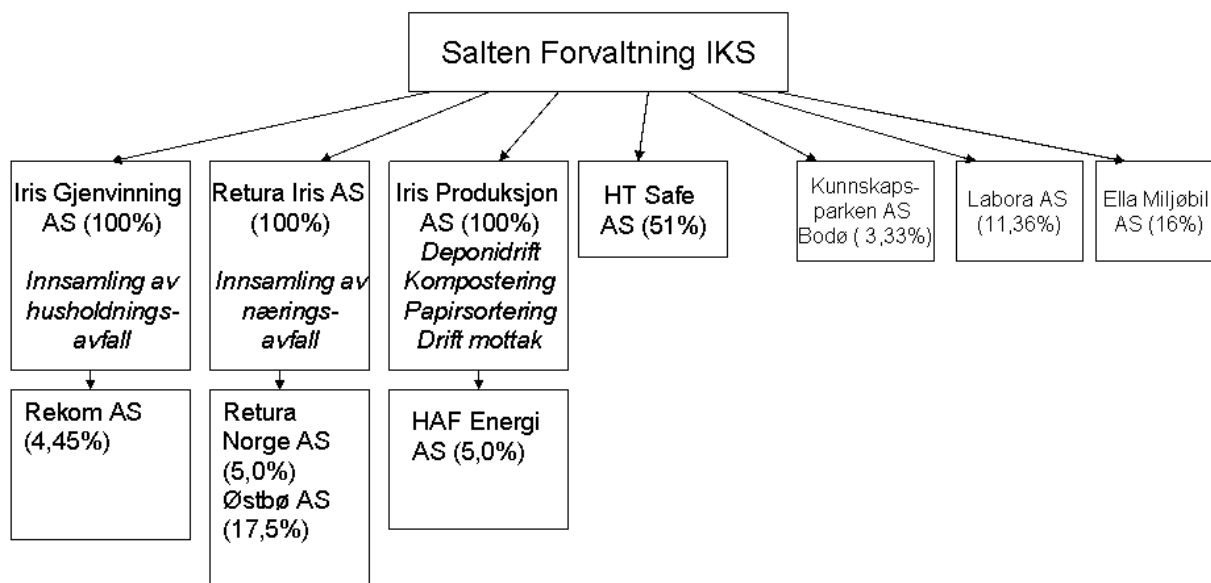
I september 2005 ble aksjeselskapet Iris Produksjon AS stiftet. Bakgrunnen for dette var blant annet:

- Å flytte virksomheten i Iris Gjenvinning AS tilknyttet drift av anlegg i Vikan over til det nye selskapet.
- Gjenværende kommersiell virksomhet i Salten Forvaltning IKS flyttes over til det nye selskapet. Salten Forvaltning IKS blir et rendyrket eie- og forvaltningsselskap.

Iris Produksjon AS skal drive avfallshåndtering samt hva som hermed står i forbindelse for eieren Salten Forvaltning IKS, herunder ivareta for Salten Forvaltning IKS utøvelse av eierkommunenes plikt i henhold til forurensningsloven om å innsamle og behandle avfall. Selskapet kan også drive med annen virksomhet som har sammenheng med dette, herunder deltakelse i andre selskaper. Selskapet kan tilby tjenester til andre aktører når dette er lønnsomt. Eier har full styringsrett over selskapet og kan fastsette budsjett, priser og definere utførelsen av tjenestene.

I praksis er det slik at Salten Forvaltning IKS eier tomter, bygninger, avfallsplasser og anlegg. Datterselskapene eier biler, maskiner og utstyr. Gebyrene for husholdningsrenovasjonen innkreves og inntektsføres i morselskapet, dvs. Salten Forvaltning IKS. Utgiftene relatert til husholdningsrenovasjonen ligger i all hovedsak i datterselskapene Iris Gjenvinning AS (innsamling og transport av husholdningsavfall) og Iris Produksjon AS (sluttbehandling/deponi av husholdningsavfall) og avregnes mot morselskapet Salten Forvaltning IKS.

Både Salten Forvaltning IKS og alle de 3 heleide datterselskapene har eierandeler i andre selskaper. For Salten Forvaltning IKS, for Retura Iris AS og for Iris Produksjon AS fremgår det av henholdsvis selskapsavtale og av vedtektene at slik deltakelse kan skje. For Iris Gjenvinning AS fremgår ikke dette av formålsparagrafen, kun at selskapet skal være non-profit.

I 2007 under sak 07/09 vedtok representantskapet overordnede prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Salten Forvaltning IKS. Disse prinsippene gir en avklaring på hvorfor man er eier, hva man skal eie og hvordan man skal utøve godt eierskap. Det sies i saken at kommunene i Salten har valgt å ha Salten Forvaltning IKS som et eierselskap for de områder hvor kommunen som eier har valgt interkommunalt samarbeid.

Det sies blant annet at utgangspunktet for å eie er:

- Salten Forvaltning IKS skal gå inn som eier, eller ta på seg engasjement innenfor nye områder, der dette besluttes av eierne.
- For å sikre og utvide vår virksomhet innenfor avfallsområdet, skal Salten Forvaltning IKS/IRIS engasjere seg i andre selskap der dette er formålstjenelig.

Om hvor eierposter skal plasseres sies det at eierskap i selskaper sammen med andre eiere skal plasseres i datterselskapene der det er bransjerelatert. Eierskap til ikke avfallsrelaterte områder legges direkte under Salten Forvaltning IKS.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret presiserer også at det ligger til grunn et prinsipp om at datterselskapene ikke skal ha heleide datterselskap.

5.2.3 Vurderinger

Dagens formålparagraf er ganske vidtrekkende med tanke på hvilken virksomhet selskapet kan drive med. Sett i forhold til de føringer som var lagt til grunn ved omorganisering til interkommunalt selskap i 2001, så ligger fortsatt de største verdiene, det vil her si verdien av eiendommene, i morselskapet. Det er også morselskapet som mottar inntektene fra husholdningsrenovasjonen. Vår vurdering er at virksomheten foregår innenfor de rammer som kommunestyrene har gitt.

5.3 Har virksomheten en effektiv og økonomisk forsvarlig drift?

5.3.1 Kriterier

Både morselskapet Salten Forvaltning IKS og datterselskapet Iris Gjenvinning AS skal, i følge henholdsvis selskapsavtale og vedtekter, være non-profit selskaper, mens de øvrige selskapene skal drives etter forretningsmessige prinsipper, noe som følger av de ordinære reglene i aksjeloven..

5.3.2 Fakta

Resultatene i de aktuelle selskapene er:

Salten Forvaltning IKS (hele 1000 kr)

	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsinntekter	73 445	74 544	73 894	74 305	72 720
Driftskostnader	66 367	69 094	67 909	67 131	65 327
Driftsresultat	7 078	5 449	5 985	7 174	7 393
Årsresultat	1 537	1 029	845	3 517	6 561
Egenkapital (kr)	23 555	24 584	23 508	30 962	37 929
Egenkapital (%)	16,3%	18,3%	19,0%	24,9%	30,7%
Langsiktig gjeld (kr)	103 625	96 125	88 625	81 125	73 625
Langsiktig gjeld (%)	71,7%	71,5%	71,8%	65,4%	59,7%

Konsernet Salten Forvaltning IKS (inkl HT-Safe AS f.o.m. 2006 - i hele 1000 kr)

	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsinntekter	78 912	81 680	82 529	89 979	106 527
Driftskostnader	67 832	72 371	73 267	77 451	89 762
Driftsresultat	11 080	9 309	9 262	12 528	16 765
Resultat før skatt	5 375	3 912	4 040	8 847	13 458
Årsresultat	4 594	3 197	3 333	7 889	10 821
Egenkapital (kr)	26 603	29 800	28 438	40 263	50 408
Egenkapital (%)	17,9%	20,7%	20,6%	27,5%	31,8%
Langsiktig gjeld (kr)	103 743	96 125	88 625	81 125	73 980
Langsiktig gjeld (%)	69,9%	66,9%	64,0%	55,5%	46,7%

Iris Gjenvinning AS (Innsamling av husholdningsavfall og transport - i hele 1000 kr)

	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsinntekter	34 583	35 872	38 545	38 613	23 883 *)
Driftsresultat	1 100	1 319	812	1 633	190
Årsresultat	1 041	1 258	703	1 563	204
Egenkapital (kr)	2 588	3 846	2 116	3 679	3 883
Egenkapital (%)	15,0%	36,7%	16,7%	22,5%	26,8%
Langsiktig gjeld (kr)	3 000	2 571	2 142	1 713	854
Langsiktig gjeld (%)	17,4%	24,5%	16,9%	10,5%	5,9%

*) Den del av driften som vedrører mottak av avfall og drift av deponi Vikan er overført til Iris Produksjon fra 01.01.06

Retura Iris AS (Innsamling av næringsavfall - i hele 1000 kr)

	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsinntekter	19 895	22 395	22 858	25 538	24 780
Driftsresultat	2 901	2 541	2 465	3 726	4 251
Resultat før skatt	2 797	2 525	2 492	3 769	4 358
Årsresultat	2 017	1 811	1 786	2 811	3 154
Avsatt utbytte	0	0	0	0	1 200
Egenkapital (kr)	2 622	3 532	4 976	7 788	9 723
Egenkapital (%)	15,4%	21,3%	22,8%	30,2%	54%
Langsiktig gjeld (kr)	4 200	0	0	0	0
Langsiktig gjeld (%)	24,6%	0%	0%	0%	0%

Iris Produksjon AS (Mottak og sluttbehandling av avfall - i hele 1000 kr)

	2006 var første ordinære driftsår for selskapet	2006
Driftsinntekter		33 702
Driftsresultat		4 975
Resultat før skatt		5 048
Årsresultat		3 633
Avsatt utbytte		1 400
Egenkapital (kr)		18 237
Egenkapital (%)		65,1%
Langsiktig gjeld (kr)		0
Langsiktig gjeld (%)		0%

5.3.3 Vurderinger

Salten Forvaltning IKS har hatt overskudd i årene 2001-2006. Året 2006 ga et betydelig overskudd på vel 6,5 mill kr og skyldes i stor grad utbytte fra datterselskapene Retura AS og Iris Produksjon AS. Egenkapitalen har på disse fem årene steget fra 16,3% til 30,7%, noe som må anses å være bra. Det bemerkes dog at selskapet i henhold til selskapsavtalen skal være et non-profit selskap. Skal selskapet være non-profit på kort eller lang sikt, skal det være non-profit om man ser bort fra mottatt utbytte og/eller skal midlene kunne brukes til andre formål? Dette er forhold som ikke går frem verken av selskapsavtalen eller av saksbehandlingen forut for denne.

Iris Gjenvinning AS skal også i henhold til vedtektene være et non-profit selskap. Selskapet har hatt overskudd i alle fem driftsår. Resultatet i Salten Forvaltning IKS og Iris Gjenvinning AS bør også vurderes i forhold til selvkost, jf kommentarene foran i punkt 5.1.2.5 og 5.1.3. Dette er spesielt viktig når selvkostaktiviteten ligger i ulike juridiske enheter.

Iris Produksjon AS har kun hatt et driftsår, men dette året ga betydelig overskudd og utbytte til morselskapet. Egenkapitalen i selskapet er på hele 65,1 % av balansen.

Retura Iris AS har også hatt overskudd i alle fem driftsår, og egenkapitalen er bygd opp til 54% av balansen. Dette må anses som veldig bra.

Konsernet Salten Forvaltning, som også omfatter HT-safe AS fra og med 2006, har også gitt til dels betydelig overskudd de siste årene. Konsernet synes solid med en egenkapital på nærmere 32% av balansen.

Oppsummert blir vår vurdering at virksomheten har en effektiv og økonomisk forsvarlig drift.

Til våre vurderinger uttaler Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret: ”Salten Forvaltning IKS og Iris Gjenvinning AS er Non-profitselskap. Dette gjelder fra og med året 2005. Det har ikke tilbakevirkende kraft til tidligere år. Før 2005 hadde Iris Gjenvinning AS og Salten Forvaltning IKS store inntekter fra næringsrenovasjon, noe som inntil da var vanlig og innenfor det regelverk som gjaldt da. Prinsippet om non-profit skal utlignes over 5 år fra og med regnskapsåret 2005.

Utbytte fra datterselskapene på kr 2,6 mill kr kommer fram i Salten Forvaltning IKS sitt regnskap for 2006. Utbyttepolitikken er regulert i vår eierstyringspolitikk. Salten Forvaltning IKS skal legge markedsinvestorprinsippet til grunn, noe som betyr at 40% av overskuddet i Retura Iris AS og Iris Produksjon AS betales i utbytte. Dette utbytte skal i sin helhet gå til å utvikle samarbeid i Salten-regionen. Dette utbyttet skal holdes utenfor selvkostberegningen.

Salten Forvaltning IKS har i dag inntekter fra mottak av avfall på gjenbruksstasjonene utenfor Bodø. Etter at Iris Gjenvinning er betalt for drift og Iris Produksjon er betalt for behandling av avfallet gir dette noe netto til morselskapet. Salten Forvaltning IKS har i tillegg noe inntekter fra forretningsrenovasjon utenfor Bodø etter at entreprenør er betalt for innsamlingen. Til sist har morselskapet en liten netto på salg av administrative tjenester til datterselskaper og HMTS. Disse inntektene skal holdes utenfor selvkostberegningen.”

5.4 Har selskapet fulgt opp prinsipielle merknader og forhold, herunder nummererte brev med påpekninger fra selskapets valgte revisor?

5.4.1 Kriterier

Pålegg og merknader skal følges opp.

5.4.2 Fakta

Vi har innhentet nummererte brev fra revisor for årene 2005 og 2006 for Salten Forvaltning IKS. De påpekninger som revisor har kommet med er blant annet anbefalinger til forbedringer i de interne kontrollrutiner og til regnskapssystemet og kommentarer til en del regnskapstekniske føringer mellom de ulike selskaper i konsernet. Det er ikke avdekket vesentlige feil i regnskapene. Ledelsen opplyser at merknadene er fulgt opp.

Ledelsen opplyser også at det i løpet av de siste årene har vært tilsyn fra både Fylkesmann, Mattilsyn, Arbeidstilsyn og Eltilsyn. De pålegg og anmerkninger som har kommet er fulgt opp og rettet. Det opplyses at ingen avvik utestår i dag. Ledelsen stiller seg positiv til tilsyn og kontroll og ser på dette som lærerike prosesser.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret uttaler at frem til i dag er nummererte brev kun gått til styrets leder. De vil selv anbefale at nummererte brev for fremtiden går til alle styremedlemmer som en del av økonomirapportene.

5.4.3 Vurderinger

Basert på de opplysninger vi har fått fra selskapet synes det å være god oppfølging av pålegg og merknader fra revisor og andre tilsynsorganer.

5.5 Mottar kommunestyret tilstrekkelig og dekkende informasjon om selskapet?

5.5.1 Kriterier

(Norges kommunerevisorforbund einfo nr 6/07):

All informasjon som tilflyter kommunestyret, også informasjon om selskaper hvor kommunen har eierinteresser, vil være med å utgjøre kommunestyrets beslutningsgrunnlag.

Informasjonen må være i samsvar med virkeligheten og den må ikke være villedende.

Vesentlig informasjon må heller ikke holdes tilbake fra kommunestyret. Det vil være rimelig å kreve at vanlige utredningskrav må være oppfylt i frambringelsen av informasjonen.

5.5.2 Fakta

Vi har snakket med representantskapsmedlemmer fra alle de 9 deltakerkommunene og bedt dem si noe om både informasjonsflyt og om sitt mandat i forhold til eierkommunene.

Noen representantskapsmedlemmer sier at de på eget initiativ i forkant av representantskapsmøter tar opp enkeltsaker med formannskap, kommunestyre og/eller ordfører for å få debatt og for å sikre seg ”ryggdekning” i kommunen ved avgjørelse i viktige/prinsipielle saker. Som et eksempel nevnes kjøp av selskapsandeler, strategier med mer. Andre medlemmer sier at enkeltsaker ikke blir tatt opp eller drøftet med kommunestyret/formannskap og at slike forhold heller ikke etterspørres av kommunestyret.

Innkalling til og protokoller fra representantskapsmøtene blir sendt fra Salten Forvaltning IKS til alle kommuner ved ordfører og rådmann. I noen kommuner legges protokollene fra representantskapet som referatsaker til kommunestyremøtene og/eller formannskapsmøtene, i noen kommuner er det ingen slik rapportering. Det er ordfører som avgjør hvilke saker som eventuelt skal legges frem for kommunestyret.

Det er ingen kommuner som har fast rutine på å legge for eksempel årsregnskap og årsmelding for Salten Forvaltning IKS frem for et samlet kommunestyre. I enkeltkommuner opplyser representantskapsmedlemmet at det gis muntlig orientering om årsregnskap og årsmelding i formannskapet. I andre enkeltkommuner opplyses det at kommunestyret har bedt om å få årsregnskap og årsmelding fremlagt til orientering. I andre kommuner er det ingen slik orientering.

Det vises også til saksutredning fra Salten Regionråd som ble lagt frem på Saltentinget i februar 2007. Her fremgår det at kommunikasjonen mellom representantskap og

kommunestyre ikke har vært god nok. Av saksutredningen fremgår det også at representantskapsmedlemmene har vansker med å forankre for eksempel selskapets økonomiplan og langtidsplan i det enkelte kommunestyre. Det sies videre at representantskapsmedlemmene ikke har en klar arena for å ta opp eierskap og strategi. På denne måten er de usikre på sitt mandat som kommunens representant i representantskapet.

Vi gir her en oppsummering av de kommentarer vi fikk i samtaler med et utvalg av representantskapets medlemmer:

Beiarn

Vedtak gjort i representantskapet refereres som regel i formannskapet, noen ganger i kommunestyret. Dersom saker er av politisk karakter og det er tid i forkant av representantskapsmøter, så blir saker lagt frem for formannskapet til orientering og for diskusjon. Kommunen har ingen formell eierstrategi eller formelle kanaler for informasjonsutveksling. Eierstrategi er under diskusjon i kommunen og kan også bli et tema sett i forhold til ny folkevalgtopplæring.

Bodø

Enkeltsaker har vært tatt opp til diskusjon i formannskapet dersom det har vært tid i forkant av representantskapsmøter. Dersom det ikke er tid til dette, forhører de valgte representantene seg blant andre politikere for å få innspill. I formannskapet har det vært orientert om årsregnskap og årsmelding. Når det gjelder informasjonsflyt generelt, er det opp til den enkelte representant å orientere sine partigrupper. Det foreligger ingen formell eierstrategi for kommunen eller formelle kanaler for hvordan informasjon skal tilflyte kommunestyret.

Fauske

Det forsøkes å ta opp viktige og prinsipielle saker i kommunestyret i forkant av representantskapsmøter, dersom dette passer inn tidsmessig. Dette for å få debatt og skaffe seg ”ryggdekning” fra kommunen. Mener for øvrig at protokoller fra representantskapet noen ganger gis som referatsaker til kommunestyret. Det foreligger ingen formell eierstrategi eller formelt mandat utenom det som ligger i selskapsavtale og de innspill som kommer fra kommunestyremedlemmene.

Gildeskål

Det foreligger ingen formell eierstrategi eller formelle rutiner på informasjonsflyt mellom representantskap og kommunestyret. Representanten vet at innkallinger og protokoller fra representantskapsmøtene sendes ordfører. Det er ingen rutine på at disse legges frem for kommunestyret. Det er heller ingen særskilt forespørsel fra kommunestyret om informasjon fra selskapet. Det blir kun debatt i kommunestyret ved behandling av renovasjonsgebyrets størrelse.

Hamarøy

Kommunen har ingen formalisert eierskapsstrategi eller formelle kanaler for informasjonsflyt mellom representantskap og kommunestyre. Noen enkeltsaker er tatt opp i formannskapet for å ”luften” disse/ få debatt. Dette for at representanten skal få innspill og ”ryggdekning” for hva som er kommunens mening/holdning til enkeltsaker. Ved å legge frem saker slik har representanten også fått tilbakemeldinger på saker som kan tas opp i representantskapet (for eksempel vedrørende hytterrenovasjon og vedrørende miljøstasjon). Etter Saltentinget som ble

avholdt våren 2007 har kommunestyret bedt om å få lagt frem årsmelding/årsregnskap til orientering.

Meløy

Kommunen har ingen formell eierstrategi eller formelle kanaler for informasjonsflyt mellom representantskap og kommunestyre. Noen ganger hvis det er tid til dette, så blir enkeltsaker tatt opp i formannskap og/eller kommunestyre for å luften saken og å få politikernes tilbakemelding på hva som er kommunens standpunkt. Representanten vet at innkalling og protokoll sendes til ordfører og rådmann og at noen ganger legges disse som referatsaker til kommunestyret.

Saltdal

I prinsipielle saker tar representantene dette opp i formannskap for å få debatt og for å innhente signaler fra politisk hold. Føler det er viktig for å ha "ryggdekning" for hva kommunen mener om prinsipielle saker. Det foreligger ingen formell eierstrategi eller formelle kanaler for informasjonsutveksling. Savner også et formelt mandat for sin rolle som representantskapsmedlem. Representantene har bedt Salten Forvaltning om å gi en muntlig orientering om selskapets virksomhet for kommunestyret og dette ble også gjennomført.

Steigen

Kommunen har ingen formell eierstrategi og det er heller ingen formelle rutiner for informasjonsflyt til og fra kommunestyret. Enkeltsaker er tatt opp i formannskapet for debatt. Har intet formelt mandat fra kommunen og det blir dermed opp til den enkelte valgte representant å finne sin form på dette. Representanten mener det ikke legges frem protokoller for kommunestyret fra møter som er avholdt i representantskapet. Det gis ingen orientering om årsregnskap eller årsmelding til kommunestyret.

Sørfold

Prinsipielle saker debatteres i formannskapet for å få frem kommunens standpunkt. Representanten mener protokoller fra representantskapsmøter legges frem for kommunestyret til orientering. Kommunen har ingen formell eierskapsstrategi eller formelle kanaler for informasjonsutveksling. Representanten savner et klart og formelt mandat og sier også at dette har vært diskutert internt i kommunen.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret uttaler at administrerende direktør har møtt i 7 kommunestyre høsten 2006. Det vil bli ny informasjon i kommunestyrene høsten 2008. Dette vil bli tatt opp i møte med ordførerne.

5.5.3 Vurderinger

Ingen kommuner i Salten har vedtatt formell eierstrategi eller gitt formelle føringer for hvordan kommunen selv skal føre kontroll med sine eierinteresser. Representantskapsmedlemmene, som skal utøve eierskapet på vegne av den enkelte kommunen, blir dermed i stor grad overlatt til seg selv for å finne en form på dette.

Både representantskapsmedlemmene og ordførere får tilsendt innkallinger og protokoller fra representantskapsmøtene. Selv om det er representantskapsmedlemmet som utøver kommunens eierinteresser så er det ordfører som avgjør hvilke saker/orienteringssaker som eventuelt skal gis til formannskap og kommunestyre. Vår gjennomgang viser da at det er ulik

behandling av informasjon og ulik informasjonsflyt mellom representantskap og den enkelte eierkommune ved kommunestyret og/eller formannskapet.

Oppsummert finner vi at det mangler både formaliserte eierskapsstrategier, formelle mandat for representantskapsmedlemmene og formelle kanaler/rutiner for informasjonsflyt mellom representantskap og kommunestyre. Om kommunestyret mottar tilstrekkelig og dekkende informasjon om selskapet er noe vanskelig å si når kommunestyret ikke har sagt noe om hvilken type informasjon som eventuelt ønskes om eller kreves om eierskapet.

Kommunestyrene burde etter vår vurdering ha fått seg fremlagt årsmelding og årsregnskap for selskapet til orientering. Slike dokumenter gir mye informasjon om selskapets status og virksomhet. Videre finner vi det naturlig at forhold som strategi og overordnede prinsipper for eierstyring og selskapsledelse var tema som også ble tatt opp i kommunestyrene.

Salten Forvaltning IKS ved administrerende direktør og styret sier seg enig i rapporten anmodning om at årsmelding og årsregnskap skal oversendes kommunestyrenes medlemmer. Årsmelding for 2006 er for øvrig trykt opp i så mange eksemplarer at alle kommunestyremedlemmene etter valget høsten 2007 skal tilsendes et eget eksemplar.

6. KONKLUSJONER

Eierskapskontroll bør gi svar på følgende to prinsipielle spørsmål:

- Fører kommunen kontroll med sine interesser?
- Gjør den som utøver kommunens eierinteresse i selskapet dette i samsvar med selskapslovgivningen og kommunestyrets vedtak og forutsetninger?

Ingen av kommunestyrene i Salten har vedtatt formelle eierstrategier for sine selskaper generelt eller for Salten Forvaltning IKS spesielt. Det er heller ingen formell kontroll – eller formell rapporteringsfunksjon i kommunene som sikrer god informasjonsflyt mellom kommunestyrene, representantskapet og selskapet. Selv om selskapet sender ut protokoller til ordførere og rådmenn, er det opp til den enkelte ordfører om og på hvilken måte denne informasjonen tilflyter kommunestyret, eventuelt formannskapet. Det er en viss form for ”uformelle” kontroll på den måte at representantskapsmedlemmene i prinsipielle saker, dersom det er tid til dette, henter innspill fra formannskapets og/eller kommunestyrets medlemmer.

Vår gjennomgang viser at representantskapsmedlemmene utøver eierinteressene i samsvar med selskapslovgivningen. På spørsmålet om representantskapsmedlemmene utøver eierinteressene i samsvar med kommunestyrenes vedtak og forutsetninger, må vi nok svare bekreftende. Siden kommunene ikke uttrykkelig har klarlagt eller vedtatt hva som forventes av representantskapet eller av de valgte medlemmene sett i forhold til kommunens eierskap eller til rapportering/kommunikasjon, skal det noe til for å si at utøvelsen ligger utenfor mandatet. Det foreligger ingen formelle informasjonskanaler eller informasjonsrutiner mellom representantskapsmedlemmene og kommunestyrene. De valgte representantskapsmedlemmene har derfor hver for seg funnet en måte å håndtere dette på. Det er opp til kommunestyrene å fastsette mandat for representantskapsmedlemmene utover de formelle føringer som følger av selskapslovgivningen.